

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۳/۰۸/۲۳

حامد فارانی

قلمروی اسلام از نگاه اندیشمندان غربی (2) خلفا..

از قرن اول تا قرن هفتم هجری

(مطابق قرن هفتم تا سیزدهم میلادی)

جنوب فرانسه که مقارن سال 107 هجری (725 م) تا قب آن مملکت جلو آمده بودند ولی شارل مارتل در سال 114 هجری (725 م) در نزدیکی شهر توره برمسلمین ظفر یافت با این حال باز شهر نربونه در دست ایشان باقی ماند و در ولایت بورگنی و دفینه بیاد غلات مجاهدین اسلامی رفت. باین ترتیب در سمت مغرب مسلمین پس از یک قرن از تاریخ شروع بفتوحات باین حدود رسیدند ولی در شمال یونانیان آناتولی را در مقابل هجومهای مسلمین حفظ کردند و هیچوقت این ناحیه بدست خلفا نیفتاد و مقارن سال 700 میلادی تا حدود ارزنه الروم رسیدند. جزیره قبرس در سال 28 هجری (639 م) ضمیمه ممالک اسلامی شد. ولی قسطنطنیه که از تاریخ 50 (670 م) چندین بار طرف تعرض ایشان قرار گرفت مقاومت کرد و مسخر خلفا نشد. بنا بر شرحیکه گذشت ممالک خلفای اسلام در موقع منتهی بسط خود از اقیانوس تا شط سند و از دریای مازندران تا شلاله های نیل امتداد داشت. بدیهی است که چنین مملکت وسیعی نمیتواند مدت مدیدی در تحت یک اداره بماند چنانکه بزودی تجزیه یافت و در این مرحله قدم اول از طرف یکی از افراد خاندان اموی بنام عبدالرحمن در اسپانیا برداشته شد و او در سال 138 هجری (755 م) دولت مستقل در انجا تشکیل داد و دست خلفای عباسی بکلی از ان خطه کوتاه گردید.

سه سال بعد ادریس نامی که خود را بخلیفه چهارم منسوب میدانست و در بنی امیه و بنی عباس یکسان مینگریست در مراکش سلسله ای علوی درست کرد و شهر تدغه را در سال 172 هجری (788 م) بپایتختی اختیار نمود. بقیه افریقا را همه بعد از انکه حکمران اغلبی ان در سال 183 هجری (800 م) بر قیروان استیلا یافت ال اغلب از تصرف خلفا بدر بردند.

در قرن بعد یعنی در تاریخ 249 هجری (877 م) ابن طولون مصر و شام را مستقل ساخت و اگر چه تا سی سال بعد از استیلای بنی طولون بر این نواحی باز خلفای عباسی حکامی بمصر شام میفرستادند ولی در سال 323 هجری (934 م) که اخشید سلسله خود را را تاسیس نمود دیگر هیچیک از ممالک مغرب شط فرات تحت نفوذ سیاسی خلیفه بغداد نماند فقط نفوذ روحانی او باقی بود و بااستثنای اندلس و مراکش همه خطبه و سکه بنام او جاری میگردد در طرف مشرق نیز تجزیه دولت عباسی بهمین سرعت صورت گرفت چه طاهر ذوالیمینین سردار مامون همینکه در سال 204 (849 م) بحکومت خراسان منصوب گردید رایت استقلال بر افراشت و فرزندانش او سلسله

های که بعد از ایشان روی کار آمدند یعنی صفاریان و سامانیان و غزنویان با اینکه نفوذ روحانی خلیفه را منکر نشدند اداره و ثروت ولایات شرقی ایران و ماوراء النهر را بتمامی در دست خود گرفتند. از نیمه قرن چهارم هجری ببعد (نیمه قرن نهم میلادی) خلافت عباسی بتدریج تحت سیطره و نفوذ قراولان بترک و حاجت سالاران و امیر الامرا ها قرار یافت و با اینکه در همین ایام بقیه متصرفات ایسان را هم ال بویه مسخر خود کردند و حتی دارالخلافه را هم این امرا در سال 334 (945 م) گرفتند باز طرز رفتار و استبداد اکبر الامر ا ها نسبت بخلفا تغییری حاصل نشد از این تاریخ تا انقراض خلافت عباسی بدست مغول در سال 606 (1258 م) خلفا فقط درباری داشتند و بر هیچ سر زمینی حکومت نمی کردند. باوجود این تصادفاً در عهد خلافت ناصر دامنه اقتدار خلیفه از چهار

د پانو شمیره: له 1 تر 3

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکني د لیکنيزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرولو مخکې په خیر و لولئ

دیوار قصر او جلوتر رفت و عراق یعنی کلدۀ قدیم تحت حکومت در آمد در تعداد طبقات سلاطینی که ممالک عباسی را زیر فرمان خود آورده اند رعایت ترتیب جغرافیایی هم طبیعی است و هم بصلاح این کار نزدیکتر بهمین نظر ما مناسبت اولین تجزیه ای که تاریخا در دولت عباسی پیش آمده طبقه بندی خود را از اسپانیا شروع میکنیم و سلسله های اندلس و افریقا شمالی را ترتیباً اول قرار میدهیم سپس بمصر و شام م پردازیم ، انگاه سلاله های ایران و ماورا النهر را ذکر میکنیم و سلسله های هندوستان را که ممالکشان هیچوقت مطیع خلفا نبوده آخر از همه شرح میدهیم

- 1 خلفای راشدین:

از 11 تا 40 هجری مطابق 632 - 661 م

حضرت ابوبکر صدیق سال 11 هجری مطابق 632 میلادی

حضرت عمر بن الخطاب سال 13 هجری مطابق 634 میلادی

حضرت عثمان بن عفان سال 23 هجری مطابق 644 میلادی

حضرت علی بن ابوطالب سال 35 الی 40 هجری مطابق 606 - 661 میلادی

- 2 خلفای اموی

معاویه اول - سال 42 هجری مطابق 661 میلادی

یزید اول - سال 60 هجری مطابق 680 میلادی

معاویه ثانی - سال 64 هجری مطابق 683 میلادی

مروان اول - سال 64 هجری مطابق 683 میلادی

عبدالملک - سال 65 هجری مطابق 685 میلادی

سلیمان - سال 96 هجری مطابق 715 میلادی

عمر - سال 99 هجری مطابق 717 میلادی

یزید ثالث - سال 101 هجری مطابق 720 میلادی

هشام - سال 105 هجری مطابق 724 میلادی

ولید ثانی - سال 125 هجری مطابق 743 میلادی

یزید ثالث - سال 126 هجری مطابق 744 میلادی

ابراهیم - سال 126 هجری مطابق 744 میلادی

مروان ثانی - سال 127 - 132 هجری مطابق 744 - 750 میلادی

ممالک این سلسله نصیب خلفای عباسی و امویان اندلس گردید.

- 3 خلفای عباسی

از 132 تا 656 هجری مطابق 750 - 1258 میلادی

سفاح - سال 132 هجری مطابق 750 میلادی

منصور - سال 136 هجری مطابق 754 میلادی

مهدی - سال 158 هجری مطابق 775 میلادی

هادی - سال 169 هجری مطابق 785 میلادی

رشید - سال 170 هجری مطابق 786 میلادی

امین - سال 193 هجری مطابق 809 میلادی

مامون - سال 198 هجری مطابق 813 میلادی

معتمد - سال 218 هجری مطابق 833 میلادی

واثق - سال 227 هجری مطابق 842 میلادی

متوکل - سال 232 هجری مطابق 847 میلادی

منتصر - سال 247 هجری مطابق 861 میلادی

مستعین - سال 248 هجری مطابق 862 میلادی

معتز - سال 251 هجری مطابق 866 میلادی

مهدی - سال 255 هجری مطابق 869 میلادی

معتمد - سال 256 هجری مطابق 870 میلادی

معتمد - سال 279 هجری مطابق 892 میلادی

مکنفی - سال 289 هجری مطابق 902 میلادی

مقتدر - سال 295 هجری مطابق 908 میلادی

قاهر - سال 320 هجری مطابق 932 میلادی

راضی - سال 322 هجری مطابق 934 میلادی

متقی - سال 329 هجری مطابق 940 میلادی

د پانو شمیره: له 2 تر 3

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلېکنې د لیکنيزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولئ

مستکفی - سال 333 هجری مطابق 944 میلادی
مطیع - سال 334 هجری مطابق 946 میلادی
طایع - سال 363 هجری مطابق 974 میلادی
قادر - سال 381 هجری مطابق 991 میلادی
قائم - سال 422 هجری مطابق 1031 میلادی
مقتدی - سال 467 هجری مطابق 1075 میلادی
مسنظهر - سال 487 هجری مطابق 1094 میلادی
مسترشد - سال 512 هجری مطابق 1118 میلادی
راشد - سال 529 هجری مطابق 1135 میلادی
مقتفی - سال 530 هجری مطابق 1136 میلادی
مستنجد - سال 555 هجری مطابق 1160 میلادی
مستضی - سال 566 هجری مطابق 1170 میلادی
ناصر - سال 575 هجری مطابق 1180 میلادی
ظاهر - سال 622 هجری مطابق 1225 میلادی
مستنصر - سال 623 هجری مطابق 1226 میلادی
مستعصم - سال 640 - 656 هجری مطابق 1242 - 1258 میلادی
ممالک سلسله عباسی نصیب ادارسه و بنی اغلب و بنی طولون و طاهریان و صفاریان و آل بویه و بنی حمدان و
غزنویان گردید.
منبع کتاب های استایلی لین پول و تاریخشناس و شرق شناس